

Artícle Genèric

Palanques d'ajust del dèficit públic espanyol

Contingut disponible en
Anglès Espanyol

Durant l'últim lustre, la correcció del dèficit públic ha estat una de les prioritats de la política econòmica del Govern. Malgrat el deteriorament de l'economia, els esforços en matèria de consolidació fiscal han permès reduir el dèficit en 4,5 p. p. entre el 2009 i el 2013, fins al 6,6% del PIB. Un procés que, en els pròxims anys, es veurà afavorit per la millora del context econòmic. No obstant això, els encara elevats nivells de dèficit i de deute públic (aquest últim va assolir el 93,9% del PIB el 2013) exigeixen esforços renovats que assegurin la sostenibilitat de les finances públiques i que reforcin la credibilitat del procés d'ajust. El nou Programa d'Estabilitat mostra quines seran les principals eines a disposició del Govern per aconseguir-ho.

Un primer aspecte que cal tenir en compte és l'esforç que el Govern preveu realitzar en els pròxims anys per reduir el dèficit públic. Prenent com a referència el 2014, les xifres del Programa d'Estabilitat contemplen una disminució del desequilibri fiscal d'1,1 p. p. fins al 5,5% del PIB. Aquest ajust supera en 3 dècimes

el previst al Programa d'Estabilitat anterior, gràcies a la major correcció del component cíclic del dèficit (el que es genera quan l'economia no funciona a ple rendiment). La menor despesa en subsidis d'atur i l'augment de la recaptació per l'IVA són exemples clars d'aquest efecte. La previsió del dèficit estructural (el que s'observaria si l'economia funcionés a ple rendiment) s'ha mantingut sense canvis.¹

Segons les dades del nou programa, l'ajust del saldo cíclic continuarà liderant el procés de consolidació fiscal en els pròxims anys, amb un ritme de contracció gairebé constant de 9 dècimes anuals entre el 2015 i el 2017. Així i tot, la contribució de l'ajust estructural, que caurà a un ritme de 5 dècimes a l'any, continuarà sent notable. D'aquesta manera, s'assoliria un superàvit estructural del 0,1% el 2017 i es compliria, amb tres anys d'antelació, l'objectiu d'equilibri del saldo estructural introduït per la Llei Orgànica d'Estabilitat Pressupostària.

L'estratègia fiscal del Govern mostra un clar canvi d'orientació de les mesures d'ajust adoptades per als pròxims anys: mentre que el 2012 i el 2013, l'esforç d'ajust fiscal es distribuïa de forma gairebé igual entre polítiques d'ingressos i de despeses, en els pròxims anys, presenta un clar biaix cap a aquestes últimes, que representaran el 70% de l'impacte de les mesures totals.

Aquesta reorientació de l'esforç farà que la despesa pública es redueixi de forma significativa en relació amb el PIB, del 44,4% el 2013 fins al 40,1% el 2017. A diferència del que ha succeït en els últims anys, el principal aliat d'aquesta disminució serà, segons el Programa d'Estabilitat, la contenció de les partides de salaris públics i de consums intermedis (el pes de les quals, en percentatge del PIB, es reduirà en 2,8 p. p.). Sens dubte, la Reforma de les administracions públiques aprovada recentment jugarà un paper important en aquesta disminució. Un altre factor que cal tenir en compte és la caiguda de la despesa en prestacions socials (d'1,2 p. p. del PIB), a causa, sobretot, de la davallada en el pagament del subsidi d'atur que s'espera que generi la millora del mercat laboral. En canvi, la despesa en inversió, un dels principals damnificats de les polítiques d'ajust dels últims anys, deixarà de caure i es mantindrà en l'1,5% del PIB (encara lluny del 4,0% del PIB del 2010).

En definitiva, el nou Programa d'Estabilitat dibuixa una via d'ajust que, si es du a terme, reforçarà la credibilitat del procés de consolidació fiscal sense llstar el creixement econòmic. No obstant això, l'objectiu de complir-la ha de continuar centrant els esforços del Govern.

1. Per a una discussió detallada sobre els problemes de mesurament del dèficit estructural, vegeu «Output Gap, GPS i altres guies fal·libles», de l'IM05 2013.

